

YESSENOV
UNIVERSITY

БЕКІТІЛДІ
Қоғамдық кеңестің шешімі
Хаттама №1 «28» қыркүйек 2022ж

ЕРЕЖЕ

**«Ш. ЕСЕНОВ АТЫНДАҒЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАР ЖӘНЕ ИНЖИНИРИНГ
КАСПИЙ УНИВЕРСИТЕТІ»
ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ТУРАЛЫ**

МАЗМҰНЫ

1	ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	2
2	УНИВЕРСИТЕТТІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ БӨЛІМШЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ	3
3	УНИВЕРСИТЕТТІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ	4
4	УНИВЕРСИТЕТТІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ	5
5	УНИВЕРСИТЕТТІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ФУНКЦИЯЛАРЫ МЕН МАЗМҰНЫ	6
6	УНИВЕРСИТЕТТІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ҚҰЖАТТАМАСЫ	7
7	ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ	8
8	БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК	9

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы Ереже университеттегі психологиялық қызметтің жұмысын реттейді.

1.2. ЖОО-дағы психологиялық қызметтің жұмысы Қазақстан Республикасының Конституциясы, «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы, «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі бұйрығы шеңберінде жүзеге асырылады.

1.3. Психологиялық қызметтің жұмысын психолог-педагог (практик-психолог) қамтамасыз етеді және университет басшысы лауазымға тағайындайды, босатады.

1.4. Педагог-психолог (психолог-практик) педагогикалық ұжымның тең құқылы мүшесі болып табылады, педагогикалық кеңестер мен консилиумдардың, әдістемелік бірлестіктердің жұмысына қатысады, сабақтар мен сыныптан тыс іс-шараларға қатысады.

1.5. Ереже психологиялық жұмыстарды жүзеге асырудың жалпы ұйымдастырушылық-әдістемелік талаптарын анықтайтын негізгі құжат болып табылады.

1.6. Университеттің психологиялық қызметінің жұмысы жалпы адамзаттық этикалық нормаларға, ізгілендіру қағидаттарына, білім беру процесі субъектілеріне жеке тұлғаға бағытталған тәсілге негізделеді.

2. УНИВЕРСИТЕТТІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

2.1. Психологиялық қызметтің құрылымы білім беру ұйымының типімен, түрімен және қажеттілігімен айқындалады.

2.2. Психологиялық қызмет психологиялық жеңілдету кабинетінің базасында жұмыс істейді, ол үшін білім алушылармен, ата-аналармен және педагог қызметкерлермен топтық және жеке форматта әлеуметтік-психологиялық консультациялар, диагностика, түзету-дамыту және профилактикалық сабақтар жүргізу үшін қажетті жағдайлармен қамтамасыз етілген жеке үй-жай бөлінеді.

2.3. Психологиялық қызмет жүйесінің негізгі буыны – педагог-психолог немесе психолог-практик.

2.4. Өз қызметінде психологиялық қызмет университеттің барлық бөлімшелерімен өзара әрекеттеседі.

2.5. Психологиялық қызметтің құрамына тәрбие жұмысы жөніндегі басшылық, педагогтар, психолог-практиктер, топ кураторлары, медицина қызметкерлері, дефектологтар кіруі мүмкін.

2.6. Университеттегі психологиялық қызметтің құрылымы екі жакты бағынуды қарастырады: әкімшілік және кәсіби бағыттар бойынша.

3. ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ МАҚСАТТАРЫ:

3.1. Оқу процесінде студенттерді, жас мамандар мен оқытушыларды психологиялық қолдау, психикалық жағдайларды, жеке дамуды, кәсіби қалыптасуды және белсенді өмірлік ұстанымды анықтау.

3.2. Қолайлы психологиялық климатты қалыптастыру, студент – оқытушы – ұжым – әкімшілік қарым-қатынастарын үйлестіру.

3.3. Білім алушылардың, педагог қызметкерлердің және білім беру процесінің басқа да қатысушыларының психологиялық денсаулығын сақтау үшін жағдайларды қамтамасыз ету және университеттің корпоративтік мәдениетін нығайту.

4. ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ МІНДЕТТЕРІ:

4.1. Білім беру процесіне қатысушылардың жеке және зияткерлік дамуына ықпал ету, өзін-өзі дамыту және өзін-өзі тәрбиелеу үшін жағдай жасау;

4.2. Талапкерлерге, студенттерге, басқа қаладан келген студенттерге, шетелдік студенттерге, жас мамандарға оқу қиындықтарын және әлеуметтену мен бейімделудегі әлеуметтік-эмоционалдық проблемаларды еңсеруде психологиялық көмек көрсету;

4.3. Оқу процесіне қатысушыларға әлеуметтік - психологиялық зерттеулер жүргізу, негізгі проблемаларды, олардың пайда болу себептерін, оларды шешу жолдарын және оқу процесіне әсер ететін девиантты мінез-құлық нысандарын анықтау;

4.4. Университет персоналының, оқытушыларының психологиялық құзыреттілік (мәдениет, сауаттылық) деңгейін арттыру. Оқу, сабақтан тыс, отбасылық, бос уақыт, еңбек және басқа да өмірлік салаларда психологиялық білімді практикалық қолдану;

4.5. Университетте оқитын студенттердің психологиялық практикасы мен ғылыми - зерттеу жұмыстарынан өту мақсатында практикалық психология базасын құру.

5. ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ:

5.1. Психологиялық диагностика – білім алушылардың жеке психологиялық ерекшеліктерін зерттеу. Оқудағы және дамудағы психологиялық себептер мен бұзылуларды, әлеуметтік бейімсіздікті, білім алушылардағы бейәлеуметтік мінез-құлық көріністерін анықтау. Білім алушылардың топшілік мәртебесін, шығармашылық, зияткерлік, кәсіби әлеуетін анықтау;

5.2. Психологиялық ағарту және алдын алу-педагогикалық ұжымды, студенттерді психологиялық дағдыларға, білімге тарту, психологиялық мәдениетті арттыру (қарым-қатынас, жанжалдарды сындарлы шешу, мінез-құлықтың барабар нормаларын, әртүрлі өмірлік, оқу, кәсіби жағдайларда оң көзқарастарды қолдану). Студенттер мен педагогтардың психикалық, жеке және кәсіби дамуындағы қолайсыздықтың алдын алу және ескерту;

5.3. Психологиялық түзету – студенттердің психикалық, жеке және кәсіби дамуындағы ауытқуларды жою. Оқытудағы, мамандықтағы, теріс психикалық жай-күйдегі және психофизиологиялық қалпына келтірудегі жеке және топтық түзету;

5.4. Студенттерге жеке сипаттағы мәселелер, психикалық процестер, оқудағы қиындықтарды жеңу, қарым-қатынас, оқу-кәсіби және т.б. мәселелері бойынша студенттерге психологиялық кеңес беру;

5.5. Ғылыми-зерттеу қызметі – студенттер мен магистранттардың білім берудегі психологиялық зерттеулердегі ғылыми жұмысы, әдістемелік бағдарламалар мен тестілерді әзірлеу.

6. ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ КӨМЕК ҚЫЗМЕТІНІҢ ФУНКЦИЯЛАРЫ МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛЫҚ МІНДЕТТЕРІ:

Студенттердің, оқытушылардың және университет қызметкерлерінің психодиагностикалық деректерін жинау, талдау және түсіндіру.

Оқушылардың оқу, даму, әлеуметтік бейімделуіндегі бұзушылықтардың себептері мен механизмдерін анықтау;

Қажетті қасиеттерді дамытуға және психологиялық құзіреттілікті қалыптастыруға бағытталған әлеуметтік-психологиялық топтық сабақтарды өткізу;

Білім берудің әртүрлі кезеңдерінде оқушылардың интеллектуалдық дамуын, психикалық жай-күйін, оқу мотивациясын және кәсіптік бағыттылығын бақылау;

«Тәуекел тобын» – студенттерді анықтау, олардың ЖОО-да оқу жетістіктерін арттыруға және психикалық дезадаптацияның алдын алуға қолдау көрсету;

Студенттердің университеттен шығарылу себептеріне психологиялық талдау жасау;
Оқу үдерісіне қатысушылардың кері байланысын талдау негізінде университеттің оқу үдерісі мен жағдайын жақсарту бойынша университет басшылығына ұсыныстар әзірлеу;
Талапкерлерге, кіші курстарға, сайттағы жеке кабинет арқылы кіріспе ақпарат жинау;

Студенттерді, жас оқытушыларды, аспиранттарды студенттерге психологиялық көмек көрсетуге дайындауға бағытталған әлеуметтік-психологиялық қолдау процесіне қосымша қатысушыларды тарту;

Студенттік топтарға өз-өзіне деген сенімділікті арттыруға, шешендік сөйлеу дағдыларын қалыптастыруға, коммуникативті дағдыларды дамытуға, жоспар құруға көмектесетін көшбасшылық қасиеттерді дамытуға бағытталған тренингтер өткізу;

Қашықтықтан кеңес беруді дамыту, кеңес беруге студенттерді тартуды қамтамасыз ету;

Студенттік психологиялық клубты ұйымдастыру;

Педагогикалық ұжымға психологиялық-педагогикалық мәселелер бойынша көмек көрсету.

7. УНИВЕРСИТЕТТІҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ҚҰЖАТТАМАСЫ:

1. Университеттегі психологиялық қызметтің жұмысы туралы Ереже;
2. Университет басшысымен бекітілген психологиялық қызметтің күнтізбелік жұмыс жоспары;
3. Университет Кеңесі бекітетін психологиялық диагностика (бұдан әрі - психодиагностика), психологиялық тренингтер, дамыту және түзету жұмыстары бағдарламалары;
4. Университет Кеңесі бекітетін психологиялық сабақтардың, тренингтердің және психологиялық жұмыстың басқа да нысандарының әдістемелік әзірлемелері;
5. Психодиагностикалық әдістемелердің тізбесі мен деректер банкі; психологиялық тексеру нәтижелері, қорытындылар мен ұсынымдар;
6. Психологиялық зерттеу нәтижелері, қорытындылар мен ұсыныстар;
7. Университет басшысының мөрімен бекітілген психологиялық қызметтің жұмыс түрлерін (психодиагностикалық, дамытушылық, түзету, ағартушылық, жеке және топтық консультациялар, психологиялық қызметтерге сұрау салу) есепке алуды тіркеу журналы;
8. Белгіленген кезеңдердегі (тоқсан, жартыжылдық, жыл) психологиялық қызметтің жұмысы туралы талдамалық есептер;
9. Жалпы оқу жылының қорытынды есебі.

8. ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ:

Университеттің психологиялық қызметінің педагог-психологы (психолог-практик) келесі лауазымдық міндеттерді орындайды:

1. Білім алушылардың психикалық және әлеуметтік әл-ауқатын сақтауға бағытталған кәсіби қызметті жүзеге асырады;
2. Түрлі бағыттағы және бағыттардағы психологиялық-педагогикалық диагностиканы жүргізеді;
3. Педагогикалық ұжымды жеке және әлеуметтік даму мәселелерін шешуге бағыттау мақсатында оқушылар психодиагностикалық мәліметтерді жүргізеді және талдайды;
4. Білім алушының жеке және жас ерекшеліктерін ескере отырып, білім беру қызметінің дамыту және түзету бағдарламаларын жоспарлауға және әзірлеуге қатысады;
5. Шығармашылық дарынды балаларға психологиялық қолдау көрсетеді, олардың дамуына ықпал етеді;

6. Әлеуметтік бейімсіздіктің туындауының алдын алу бойынша іс-шараларды жүзеге асырады, психологиялық көмек (психокоррекциялық және консультациялық) көрсету бойынша шаралар қабылдайды;
7. Психологияны практикалық қолдану мәселелері бойынша педагогтарға кеңес береді, педагогтардың, ата-аналардың психологиялық құзыреттілігін арттыруға ықпал етеді;
8. Белгіленген нысан бойынша құжаттаманы жүргізеді.

Университеттің психологиялық қызметінің Педагог-психологы (психолог-практик) өзінің кәсіби міндеттері шегінде мынадай құқықтарға ие:

1. Білім алушылармен жұмыс жасаудың нысандары мен әдістерін өз бетінше таңдау және жалпы жұмыс жоспары мен педагогикалық орындылығына қарай қызметті жоспарлау;
2. Педагогикалық кеңестің жұмысына қатысу;
3. Кәсіби ар-намысы мен абыройын қорғауға тұру;
4. Психологтың этикалық кодексінің қағидаларын ұстану;
5. Шағымдармен және оның жұмысын бағалауды қамтитын басқа да құжаттармен танысу, олар бойынша түсініктемелер беру;
6. Біліктілігін арттыру;
7. Тәжірибе алмасу мақсатында үнемі кәсіби байланыстарды қолдау;
8. Тиісті біліктілік санатына ерікті негізде аттестациядан өту және оны аттестациядан сәтті өткен жағдайда алу.

9. БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК:

1. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен педагог-психолог (практик-психолог) жеке және топтық консультациялар мен өзге де психологиялық-педагогикалық іс-шаралар кезінде білім алушылардың өмірі мен денсаулығы үшін, сондай-ақ осы іс-шараларды өткізу кезінде білім алушылардың құқықтары мен бостандықтарын бұзғаны үшін жауапты болады.
2. Университеттің Жарғысын және ішкі еңбек тәртібі Ережелерін, басшының заңды өкімдерін және өзге де жергілікті нормативтік актілерді, лауазымдық міндеттерді дәлелді себептерсіз орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін педагог-психолог (психолог-практик) Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында айқындалған тәртіппен тәртіптік жауаптылықта болады.
3. Оқушының жеке басына физикалық және/немесе психологиялық зорлық-зомбылық көрсетуге, сондай-ақ басқа да әдепсіз құқық бұзушылыққа байланысты тәрбиелеу әдістерін, оның ішінде бір ғана әдісті пайдаланғаны үшін педагог-психолог (психолог-практик) қызметінен босатылуы мүмкін. еңбек заңнамасына және «Білім туралы» ҚР Заңына сәйкес лауазымынан босатылды. Бұл құқық бұзушылық үшін жұмыстан босату тәртіптік жауапкершілік шарасы болып табылмайды.
4. Педагог-психолог (практик-психолог) өзінің лауазымдық міндеттерін орындауға (орындамауға) байланысты университетке немесе білім беру процесіне қатысушыларға залал келтіргені үшін Еңбек және (немесе) азаматтық заңнамада белгіленген тәртіппен және шектерде материалдық жауаптылықта болады.